

HIILINEUTRAALI HELSINGIN
YLIOPISTO 2030

TIEKARTTA

HELSINGIN YLIOPISTO

ΨΟΡ

SISÄLTÖ

Helsingin yliopiston ilmastovisio	3
Hiilijalanjälki	4
Hiilipäästöjen vähentämissuunnitelma	5
Polku kohti hiilineutraaliutta	6
 Päästövähennystoimet:	
Hiilineutraalit toimitilat	7
Kestävät hankinnat	8
Vähäpäästöinen liikkuminen	9
Kestävät ruokailutottumukset	10
 Tutkimus ja opetus	11
Ilmastotyön koordinointi ja seuranta	12
Linkit	13

HELSINGIN YLIOPISTON ILMASTOVISIO

Helsingin yliopisto on hiilineutraali 2030. Olemme sitoutuneet vastaamaan kaikella toiminnallamme maailmanlaajuiseen ilmastokriisiin. Ilmastotyömme pohjana ovat yliopistomme yhteiset arvot totuus, sivistys, vapaus ja yhteisöllisyys.

TOTUUS

Kaikki ilmastotyö perustuu tutkittuun tietoon. Ilmastotyössämme keskeisintä on aito vaikuttavuus. Tarkastelemme ja huomioimme ilmastotyömme mahdolliset ristiriidat muiden tärkeiden tavoitteiden kuten luonnon monimuotoisuuden edistämisen ja luonnonvarojen kestävän käytön kanssa.

SIVISTYS

Olemme sitoutuneet löytämään ratkaisuja maailmanlaajuisiin ongelmiin. Toimimme suunnannäyttäjänä ja edelläkävijänä luoden uutta tietoa ja edellytyksiä ilmastomuutoksen ja luontokadon vastaiseen työhön tutkimuksemme ja opetuksemme kautta.

VAPAAUS

Kehitämme laskentamallejamme, raportointiamme ja toimenpiteitamme avoimesti ja rohkeasti. Teemme laajaa yhteistyötä ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

YHTEISÖLLISYYS

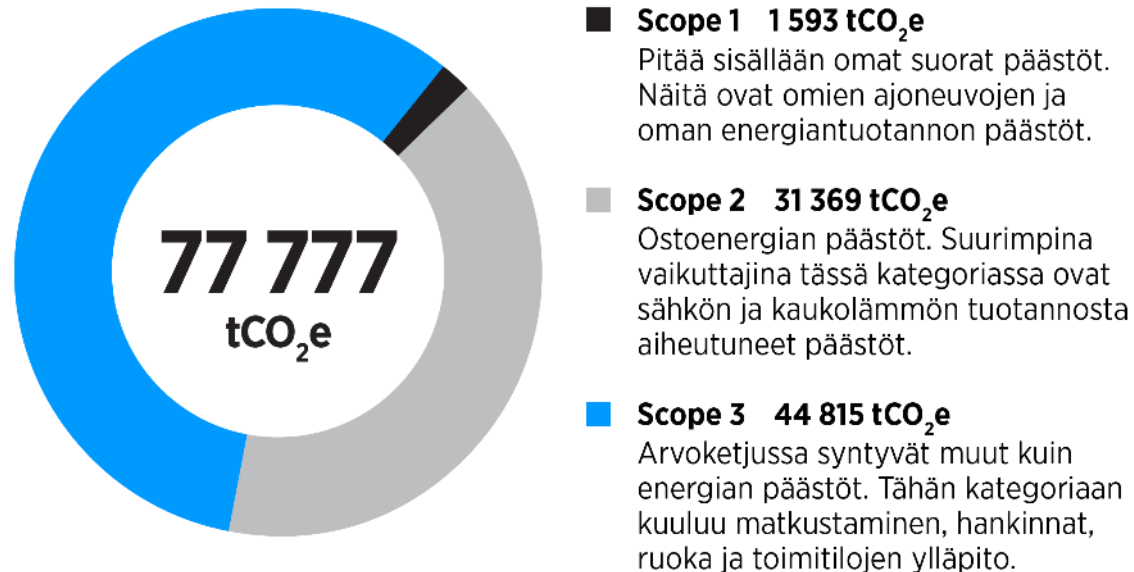
Koko yhteisömme tekee ilmastotyötä. Liikumme, syömme ja kulutamme mahdollisimman vähähiilisesti ja kestävästi huomioiden planeetan rajat ja kohtuullisuuden.

HIILIJALANJÄLKI

Helsingin yliopiston hiilijalanjälki oli vuonna 2019 **77 777 tCO₂e**. Päästöt on ryhmitelty sekä GHG-protokollan että toimenpiteisiin liittyvien kategorioiden mukaisesti. Päästöt lasketaan vuosittain.

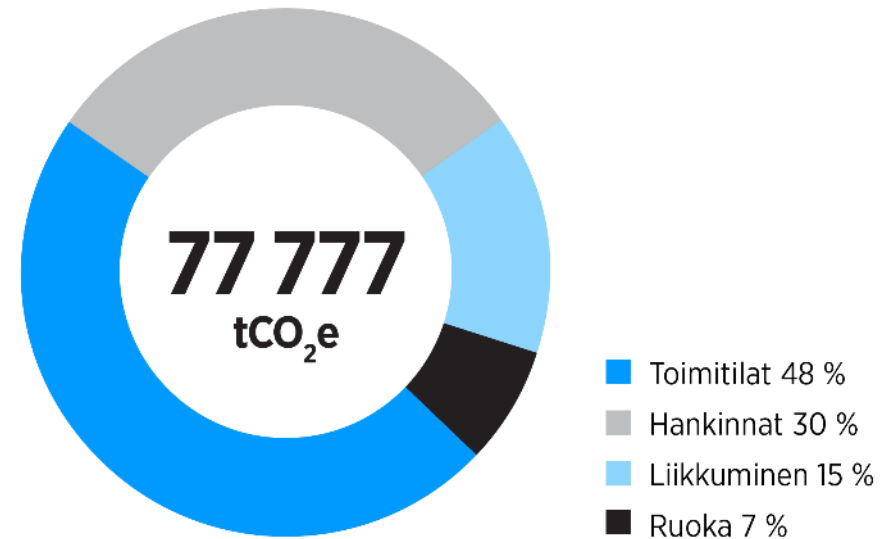
Yliopiston hiilijalanjälki GHG-protokollan (Greenhouse gas protocol) mukaisesti esitettynä.

Vuosi 2019 valittiin tarkasteluvuodeksi, sillä vuosien 2020 ja 2021 toimintaa häiritsi Covid-19-pandemia.

Yliopiston päästöt jaettuna toiminnallisiin kategorioihin:

Toimitilat, Hankinnat, Liikkuminen ja Ruoka. Kokonaispäästöt jakautuvat joko 1,96 tCO₂e/hlö, 172 kg/htm² tai 115 kg/1000 € eri tavoilla esitettynä.

HIILIPÄÄSTÖJEN VÄHENTÄMISSUUNNITELMA

Olemme jakaneet ilmastotyön viiteen eri kokonaisuuteen. Näistä neljä ensimmäistä sisältävät suoria päästövähennyksiä ja yksi positiivisia ilmastovaikutuksia.

HIILINEUTRAALIT TOIMITILAT

- Energiamuotojen vihreät siirtymät
- Energiankäyttöä vähennetään
- Toimitilat ovat muunneltavia ja niiden käyttö on tehokasta

KESTÄVÄT HANKINNAT

- Hankintoja tehdään kestävästi ja harkintaa käyttäen.
- Vähähiilisiä toimijoita suositaan.
- Kiertotalouden ja kierrätyksen merkitystä kasvatetaan.
- Yhteiskäyttökulttuuria vahvistetaan

VÄHÄPÄÄSTÖINEN LIIKKUMINEN

- Lentomatkustamista vähennetään ja vaihtoehtoisia matkustusmuotoja mahdollistetaan.
- Kodin ja yliopiston välillä matkustetaan mahdollisimman vähähiilisesti.

KESTÄVÄT RUOKAILU-TOTTUMUKSET

- Yliopiston tiloissa toimivien lounasravintoloiden vähähiilisyysspyrkimyksiä tuetaan.
- Yliopiston omat tarjoilut ovat kasvispainotteisia.

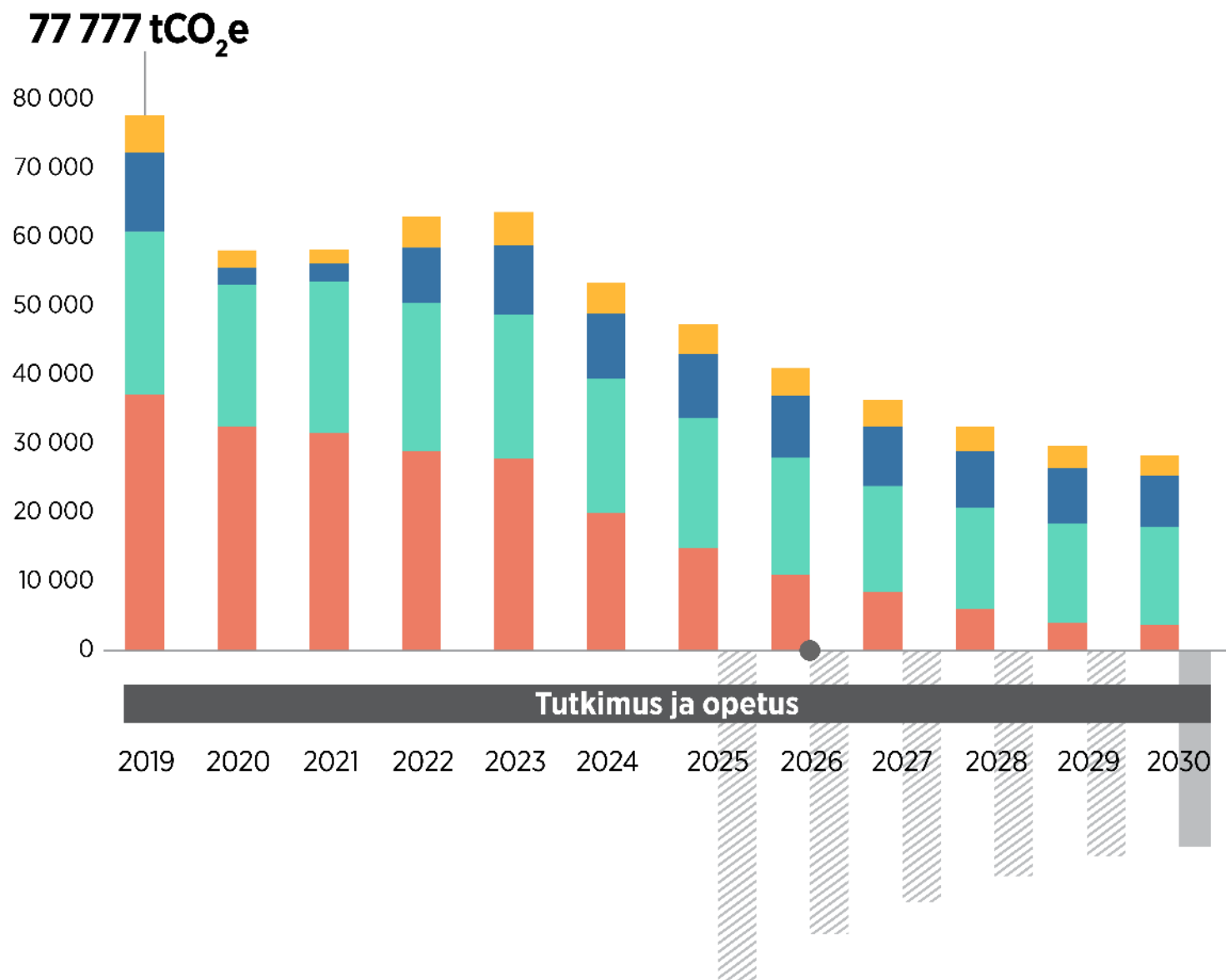

YLIOPISTO ILMASTOVIISAAN TULEVAISUUDEN SIIVITTÄJÄNÄ

- Kaiken hiilineutraaliustyön tulee perustua tutkittuun tietoon
- Tutkimme, opetamme ja jaamme ilmastotietoutta kaikkialle yhteiskuntaan

KOORDINAATIO JA SEURANTA

POLKU KOHTI HIILINEUTRAALIUTTA

Tiekartassa esitetyillä päästövähennystoimilla saamme pienennettyä hiilijalanjälkeämme kaksi kolmasosaa vuoteen 2030 mennessä. Pyrimme myös jatkuvasti löytämään uusia vähennyskohteita nostaaksemme tavoitettamme entisestään. Jäljelle jäävien ilmastopäästöjen osalta tarkastelemme sisäisten ja ulkoisten kompensatiomallien sekä erilaisten hiilinielujen käyttöönottamista, jotta saavutamme hiilineutraaliuden.

- Ruoka
- Matkustus
- Hankinnat
- Toimitilat
- Tarkastellaan kompensatioita
- Kompensaatio
- Päästövähennystavoitteen etenemisen tarkastelupiste

48 %

YLIOPISTON
KOKONAIS-
PÄÄSTÖISTÄ

PÄÄSTÖVÄHENNYSOIMET

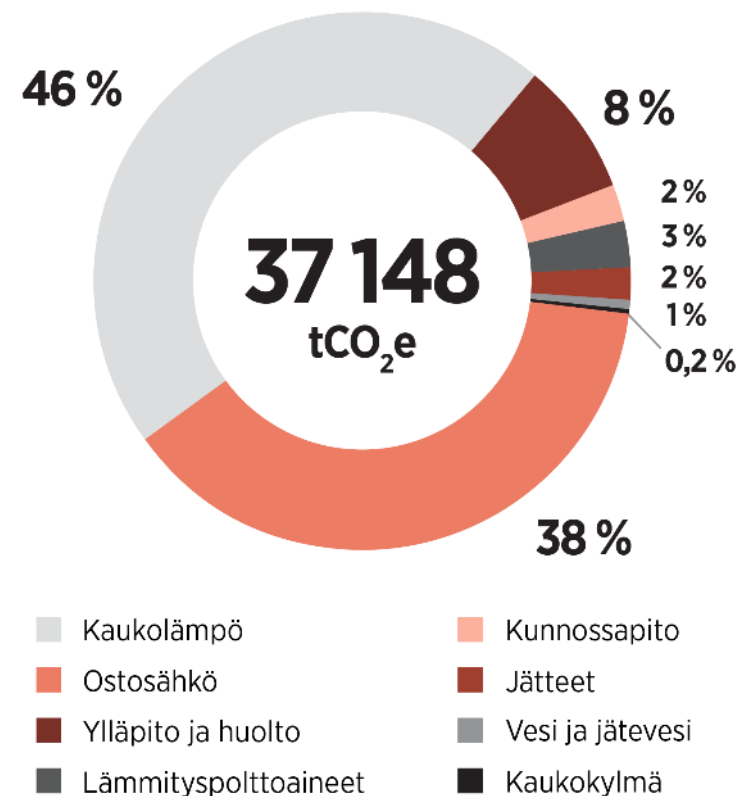
HIILINEUTRAALIT TOIMITILAT

48 % Helsingin yliopiston hiilijalanjäljestä syntyy toimitilojen päästöistä. Vihreän energiasiirtymän vaikutus yliopiston hiilijalanjäljen pienentämisessä on erittäin merkittävä. 40 000 henkilön yhteisössä myös jokaisen yksittäisen henkilön pienetkin toimet vaikuttavat energiankäytön vähenemiseen.

TAVOITE 2030 – MITEN ETENEMME?

- Helsingin yliopiston hankkima sähkö ja kaukolämpö ovat hiilineutraaleja
- 10 % energian kulutuksesta katetaan itse tuotetulla uusiutuvalla energialla
- Energiankulutusta vähennetty 15 %
- Fossiilisista lämmityspolttoaineista on luovuttu
- Yliopistossa noudatetaan kestävän rakennuttamisen periaatteita ja ohjeistuksia
- Kokonaispäästövähennystavoite 34000 tCO₂e (vuodesta 2019)

Toimitilojen hiilijalanjälki 2019

30 %

YLIOPISTON
KOKONAIS-
PÄÄSTÖISTÄ

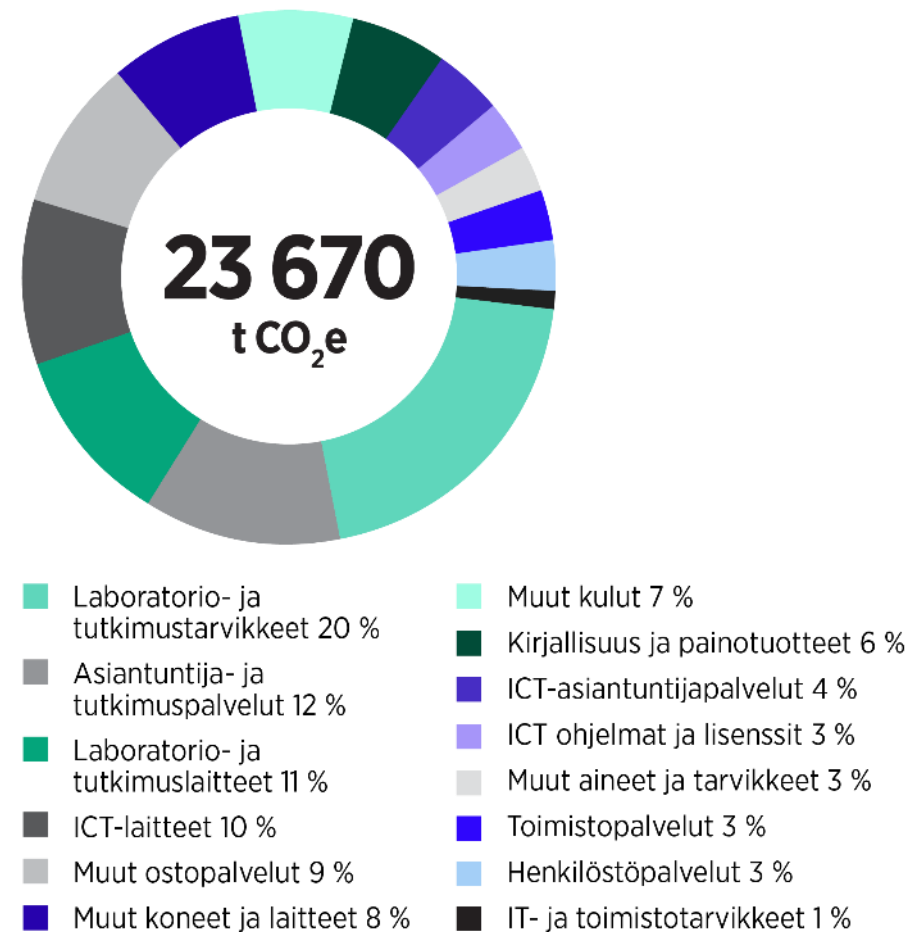
PÄÄSTÖVÄHENNYSTOIMET KESTÄVÄT HANKINNAT

Helsingin yliopisto on merkittävä julkinen palveluiden ja tavaroiden ostaja noin 150 M€ vuotuisilla hankinnoilla. Hankintojen tulee olla mahdollisimman vähähiilisiä. Myös kulutuksen tarveharkintaa, kierrätystä sekä kiertotaloutta tulee lisätä.

TAVOITE 2030 – MITEN ETENEMME?

- Hankinnat tehdään vain toimijoilta, jotka ovat sitoutuneet vähähiilisyyteen
- Pystymme seuraamaan kaikkien ostettavien tuotteiden ja palveluiden hiilijalanjälkeä helposti
- Ostamme kestävästi ja kohtuullisesti. Meillä on tehokkaat kierrätys- sekä kiertotalousmallit
- Meillä on voimakas laitteistojen yhteiskäytön kulttuuri
- Kokonaispäästövähennystavoite 8 000 tCO₂e

Hankinnat 2019

15 %
YLIOPISTON
KOKONAIS-
PÄÄSTÖISTÄ

PÄÄSTÖVÄHENNYSTOIMET

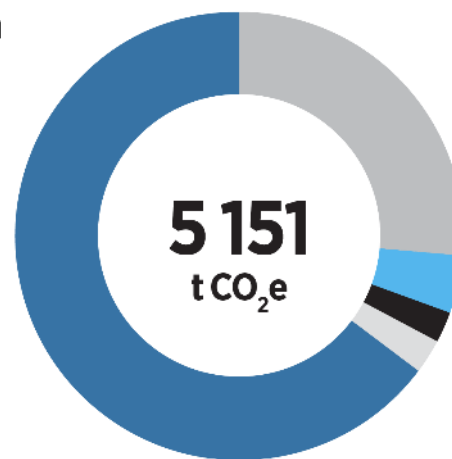
VÄHÄPÄÄSTÖINEN LIIKKUMINEN

Kansainvälisyys ja liikkuvuus ovat tärkeitä arvoja yliopistolle. Turhaa matkustamista täytyy kuitenkin välttää ja liikkumisen tulee olla mahdollisimman vähäpäästöistä. Tämä koskee myös kodin ja yliopiston välistä liikkumista. Digitalisaatiota tulee hyödyntää mahdollisimman paljon.

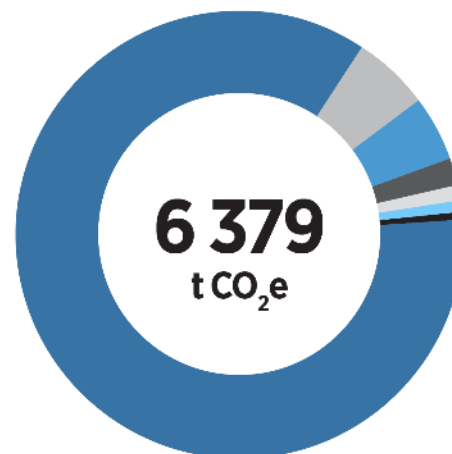
TAVOITE 2030 – MITEN ETENEMME?

- Lentomatkustamista on vähennetty merkittävästi
- Vähähiiliseen matkustamiseen on kattava ohjeistus
- Kotimatkustamisesta aiheutuva hiilijalanjälki on 45 % pienempi kuin 2019
- Kokonaispäästövähennystavoite 4 000 tCO₂e

Kotimatkustamisen hiilijalanjälki 2019

Työmatkustamisen hiilijalanjälki 2019

7 %

YLIOPISTON
KOKONAIS-
PÄÄSTÖISTÄ

PÄÄSTÖVÄHENNYSOIMET

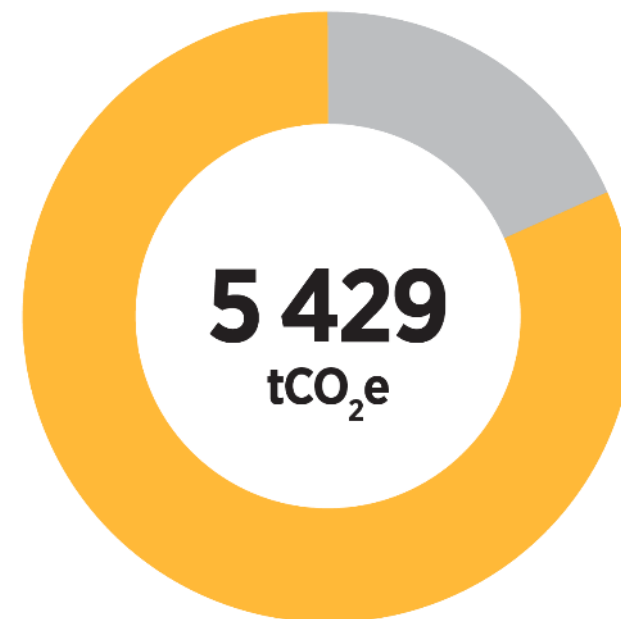
KESTÄVÄT RUOKAILUTOTTUMUKSET

Yliopistoyhteisön tulee kiinnittää yhä enemmän huomiota ruokailujensa hiilijalanjälkeen. Tämän lisäksi yleistä tietoisuutta ruoan hiilijalanjäljestä ja kestävydestä halutaan lisätä.

TAVOITE 2030 – MITEN ETENEMME?

- Tiloissamme toimivilla lounasravintoloilla tulee olla läpinäkyvä vähähiilisyyys- ja kestävyysohjelma
- Yliopiston omat ruokatarjoilut ovat kasvispainotteisia
- Omilla elintarvikehankinnoilla on vahvat kestävyys- ja ympäristökriteerit
- Kokonaispäästävähennys 2500 tCO₂e

Ruoka 2019

- Lounasravintolat 82 %
- Omat tarjoilut ja elintarvikkeet 18 %

YLIOPISTO ILMASTOVIISAAN TULEVAISUUDEN SIIVITTÄJÄNÄ

Yliopiston merkitys tutkitun tiedon ja uuden osaamisen tuottajana

Yliopistossa kerrytetään päivittäin uutta tietoa, koulutetaan osaajia sekä luodaan innovaatioita, jotka auttavat joko suoraan tai epäsuorasti vähentämään päästöjä. Yliopistolaisten täytyy rohkeasti puolustaa tutkitun tiedon merkitystä, paitsi omissa arjen toimissaan myös laajemmin yhteiskunnallisessa päätöksenteossa.

Yliopistolla on sekä mahdollisuus että velvollisuus tehdä merkittävä muutos:

- Teemme urauurtavaa, monitieteistä ilmastotutkimusta Suomen suurimmassa tiedeyhteisössä.
- Koulutamme tulevaisuuden ilmastoasiantuntijoita
- Katalysoimme tutkimukseen perustuvaa yhteiskunnallista muutosta
- Luomme tulevaisuuden tiedepohjaisia ilmastoinnovaatioita
- Lisäämme sekä yliopistoyhteisön että koko yhteiskunnan tietoisuutta ilmastoasioista

ILMASTOTYÖN KOORDINOINTI JA SEURANTA

- Tiekartan tavoitteiden saavuttamiseksi tarvitaan merkittävä määrä yksittäisiä toimenpiteitä ja projekteja, joilla todelliset päästövähennykset saavutetaan.
- Näiden toimenpiteiden suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa kiinnitetään erityistä huomiota luonnon monimuotoisuuden heikkenemisen, sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja ilmastotyön yhteyksiin.
- Yliopiston hiilijalanjälki lasketaan vuosittain ja toimenpiteiden vaikutuksia seurataan ja koordinoidaan aktiivisesti yliopiston ilmastotyön koordinaatioryhmässä.
- Kunnianhimoiset tavoitteet saavutetaan vain yhteistyöllä. Ilmastotyön keskiössä on yhteistyö sekä yliopistoyhteisön kesken että yhteiskunnan muiden toimijoiden kanssa.

LUE LISÄÄ HELSINGIN YLIOPISTON HIILINEUTRAALIUSTYÖSTÄ SEKÄ KESTÄVYYS- JA VASTUULLISUUSTYÖSTÄ:

[Hiilineutraali yliopisto 2030 -tiekartan pitkä versio](#)

[Tiekartan liitteet](#)

[Kestävyys ja vastuullisuus -verkkosivusto](#)

[Kestävyys- ja vastuullisuustyön kehittäminen ja seuranta](#)

[Kestävyystieteen instituutti HELSUS](#)

[HY247 kestävyys- ja vastuullisuusraportit](#)

HELSINGIN YLIOPISTO